

Kommunledningskontoret
Olof Wijkmark

Valnämnden

Valsedlars ordning i valsedelställ och distributionsansvar för valsedlar under valåret 2024

Ärendet

I anslutning till ett röstmottagningsställe ska det ordnas en lämplig avskärmad plats där valsedlar kan läggas ut och där väljarna var för sig kan ta sina valsedlar utan insyn. Om en sådan plats inte kan anordnas i anslutning till röstmottagningsstället får den i stället ordnas inne i lokalen. Valsedlarna ska presenteras på ett likformigt sätt (8 kap 2 § vallagen). Med föreliggande ärende fastställer valnämnden att likformighet i detta hänseende ska innebära bokstavsordning för respektive partis beteckning.

Valnämnden ansvarar för att väljare har tillgång till valsedlar med parti- och valbeteckning för val till Europaparlamentet gällande de partier som vid något av de två senaste valen till Europaparlamentet har fått mer än en procent av rösterna i hela landet. Övriga valsedlar behöver partierna själva distribuera till vallokalerna. Med föreliggande ärende tar valnämnden ställning till att endast distribuera de valsedlar som valnämnden enligt lag har skyldighet att distribuera.

Kommunledningskontorets förslag till beslut

Valnämndens beslut

1. Valnämnden beslutar att valsedlar ska placeras i lodrät bokstavsordning i valsedelställ med blanka valsedlar placerade längs ner.
2. Valnämnden beslutar att endast distribuera de valsedlar som valnämnden enligt lag har skyldighet att distribuera.

Kommunledningskontorets utredning

Kravet om likformighet i valsedlarnas utläggning

I anslutning till ett röstmottagningsställe ska det ordnas en lämplig avskärmad plats där valsedlar kan läggas ut och där väljarna var för sig kan ta sina valsedlar utan insyn. Valsedlarna ska presenteras på ett likformigt sätt (8 kap. 2 § vallagen).

För att uppnå objektivitet och likformighet rekommenderar Valmyndigheten att valsedlarna ska placeras i valsedelsställ i lodrät bokstavsordning enligt partibeteckning. Blanka valsedlar ska stå väl synliga nedanför övriga valsedlar i valsedelställen (Valmyndighetens ställningstagande, *Ställningstagande om valsedlarnas ordning i valsedelställen*, 2023-12-18, dnr. VAL-863).

Kommunledningskontoret
Olof Wijkmark

Det innebär att det är valnämnden som gör bedömningen om vilken princip som ska användas för att ordningen ska vara likformig. Kommunledningskontoret bedömer att valsedlarna ska ligga lodrätt i bokstavsordning i enlighet med Valmyndighetens ställningstagande.

Enligt vallagen är det valnämnden som ansvarar för utläggning av valsedlar (8 kap. 2 § vallagen). Det innebär att det endast är röstmottagare som får placera valsedlar i valsedelställ. Att låta partifunktionärer själva lägga ut valsedlar är inte tillåtet.

Distributionsansvar för valsedlar

Vallagen reglerar vilka partiers valsedlar som valnämnden är skyldig att distribuera till röstmottagningsställena. Vid val till Europaparlamentet gäller det de partier som vid något av de två senaste valen har erhållit mer än en procent av rösterna i hela Sverige (8 kap 2 § vallagen).

Om valnämnden väljer att ta på sig ett ansvar för distribution av valsedlar utöver vallagens krav är det ett frivilligt åtagande. I sådana fall ska samtliga deltagande partier behandlas lika (Valmyndighetens ställningstagande, *Ställningstagande distribution av valsedlar*, 2023-12-15, dnr. VAL-885.)

Kommunledningskontoret bedömer att valnämnden inte bör åta sig att distribuera valsedlar som kommunen enligt lag inte är skyldig att distribuera.

Kommunledningskontorets bedömning

Det är kommunledningskontorets bedömning att valsedlar bör placeras i lodrät bokstavsordning i valsedelställ med blanka valsedlar placerade längs ner, och att valnämnden endast bör distribuera de valsedlar som valnämnden enligt lag har skyldighet att distribuera.

Konsekvenser för barn och unga

Kommunledningskontoret bedömer att ärendet inte medför några särskilda konsekvenser för barn och unga.

Ekonomiska konsekvenser

Förslaget innebär inga ekonomiska konsekvenser.

Elisabeth Jarborn
Kanslichef

Samuel Larsson
Kommunsekreterare

Handlingar i ärendet

1. Tjänsteutlåtande, Valsedlars ordning i valsedelställ och distributionsansvar för valsedlar under valåret 2024